

ПОТРИВАЄВА Н.В.

д. е. н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування

ЗІГУНОВА С.А.

здобувач освітнього рівня бакалавр,

Миколаївський національний аграрний університет

АУДИТ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Вступ. На сьогодні аудит в контексті євроінтеграційного розвитку в Україні залишається актуальною та науково значущою темою. Дана актуальність визначається декількома ключовими чинниками. По-перше, процес євроінтеграції передбачає впровадження міжнародних стандартів у багатьох сферах, включаючи фінанси, оподаткування, корпоративне управління та інші. Аудит грає важливу роль у перевірці відповідності цих стандартів, забезпечуючи дотримання зобов'язань перед міжнародними організаціями. По-друге, аудит в Україні допомагає залучити іноземні інвестиції та кредити. Іноземні інвестори вимагають високого рівня фінансової дисципліни та довіри до фінансової звітності. Аудиторська перевірка підтверджує цю дисципліну та сприяє підвищенню довіри інвесторів. По-третє, аудит в контексті євроінтеграції сприяє боротьбі з корупцією, оскільки допомагає виявити корупційні схеми та незаконне використання фінансів у державних установах та компаніях.

Результати дослідження. Для забезпечення фінансової стабільності підприємства в майбутньому важливо проводити діагностику ризиків банкрутства. Це дозволяє не тільки виявити їх розвиток і поширення, але й негативні наслідки кумуляції цих ризиків, тобто взаємного їх впливу і нагромадження. Аудит є потужним та багатограним інструментом контролю, який спрямований на оптимізацію управлінських рішень [1, с. 39]. Ефективна організація внутрішнього аудиту є ключовим фактором при проведенні перевірки на окремому підприємстві з метою встановлення реального стану справ суб'єкта господарювання та пошуку відповідних рішень існуючих проблем [2, с. 692].

Євроінтеграційні процеси ініціювали широкомасштабні трансформації, які відбулися як у політичній, економічній, так і правовій сферах України. Особливий акцент був зроблений на системній реформі, спрямованій на приведення національного правового поля у відповідність до європейських стандартів, і ця реформа суттєво вплинула на галузь аудиторської діяльності.

Адаптація українського законодавства до міжнародних норм і стандартів є важливим процесом з метою збереження та підвищення репутації України та її позицій в Європейському Союзі. Цей виклик спонукає вітчизняних аудиторів до активної діяльності. Важливо відзначити, що в Україні вже відбулися позитивні зміни, які призводять до наближення нашої країни до європейських стандартів. Зокрема, була розроблена концепція реформування регулювання внутрішнього аудиту, враховуючи європейські вимоги та стандарти. Крім того, була введена

вимога щодо обмеження термінів проведення аудиту публічних компаній та зміни аудиторських компаній, які обслуговують такі компанії, не рідше одного разу за десять років [3, с. 42].

Активне впровадження європейського досвіду під час реформування аудиторської діяльності може дійсно призвести до суттєвих змін в розвитку загальної культури суспільства, моральних цінностей та ідей. Структурна перебудова системи регулювання та проведення аудиторської діяльності з врахуванням загальноєвропейських стандартів призводить до посилення вимог щодо дотримання етичних принципів під час виконання аудиторської роботи. Зокрема, Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» містить положення, де зазначено, що аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності повинні забезпечувати етичну професійну поведінку, керуючись пріоритетом суспільних інтересів, загальних норм моралі, принципів незалежності, об'єктивності, професійної компетентності, конфіденційності та професійної таємниці [4]. З цього випливає, що обов'язкове дотримання професійної етики та чітке розуміння аудиторами можливих етичних наслідків своєї діяльності в разі виникнення етичних конфліктів стають важливими складовими успішного виконання аудиторської роботи та захисту інтересів суспільства. Досліджуваний вид діяльності сприяє підвищенню довіри до аудиторів та зміцненню їхньої ролі у суспільстві, оскільки вона покликана забезпечувати інформаційну достовірність і прозорість у фінансовій звітності, а також вчасно виявляти можливі порушення та негідні практики [5].

На сучасний момент економічна ситуація в Україні перебуває в стані кризи та нестабільності внаслідок військової агресії, яка була ініційована Російською Федерацією 24 лютого 2022 року. У виняткових обставинах, що виникають в результаті подій чи явищ, завжди важливо для суб'єктів економіки перевіряти свій бізнес шляхом проведення аудиту з метою подальшого розроблення та виконання рекомендацій щодо поліпшення їхнього фінансового стану. Крім того, економіка нашої країни повинна відповідати політичним та економічним критеріям ЄС, відомим як Копенгагенські критерії, зважаючи на факт подання Україною заявки на вступ до Європейського Союзу. Одним із важливих інструментів для розвитку міжнародних відносин та забезпечення впевненості в достовірній фінансовій інформації для різних зацікавлених сторін і є проведення аудиту.

З інтеграцією України до Європейського Союзу виникла потреба у наближенні національного законодавства до законодавства ЄС, і тому, ще до спалаху військової агресії українським компаніям, які мають громадське значення, стала актуальною необхідність публікації відкритої фінансової звітності з відповідними аудиторськими висновками.

Впровадження Міжнародних стандартів, Кодексу етики та інших інновацій в аудиторську практику створює потребу у додатковому навчанні. Розвиток процесу сертифікації аудиторів, таких як CFA, CPA, CISA, CIA та інші, є позитивним аспектом наявного професійного навчання в Україні. На сьогоднішній день в Україні, на жаль, відсутня єдина нормативно-правова база,

яка передбачала б штрафні санкції або інші види покарань за неякісне проведення аудиту [6, с. 122].

Висновки. Отже, аудит в Україні є ключовим інструментом для підтримки євроінтеграційного процесу та досягнення відповідності міжнародним стандартам. Важливі аспекти цього процесу включають забезпечення фінансової дисципліни, прозорості та боротьбу з корупцією. Українські аудиторі відіграють важливу роль у цих зусиллях, а їхній професійний рівень підвищується завдяки навчанню та сертифікації. Незважаючи на складну економічну ситуацію, аудит залишається ключовим інструментом для забезпечення стабільності та розвитку українського бізнесу. Інтеграція до Європейського Союзу стимулює розвиток аудиторської діяльності та вимагає дотримання професійної етики. Зміни в цій галузі сприяють підвищенню довіри до аудиторів та забезпеченню інформаційної достовірності.

Список використаних джерел

1. Потриваєва Н. В. Аудит як засіб попередження банкрутства. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2014. Вип. 3. С. 36-43. URL: <https://visnyk.mnau.edu.ua/statti/2014/n79v3r2014t1potrivaeva.pdf> (дата звернення 22.10.2023).
2. Потриваєва Н. В., Біленко А. С. Внутрішній аудит як ефективний метод управління підприємством. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 691-694.
3. Биковська А. А. Розвиток аудиту в Україні у контексті євроінтеграції. *Всеукраїнська науково-технічна конференція магістрантів і студентів ТДАТУ. Факультет економіки та бізнесу* : Всеукраїнська науково-технічна конференція, збірник тез доповідей. 2019. URL: <chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcglclefindmkaj/http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/11659/1/%d1%82%d0%b5%d0%b7%d0%b8%20%d0%95%d1%82%d0%b0%d0%91%20%d0%ba%d0%be%d0%bd%d1%84%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%bd%d1%86%d0%b8%d1%8f%202019-42.pdf> (дата звернення 22.10.2023).
4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 22.10.2023).
5. Шульга С. В., Пархоменко Є. Ю. Професійна етика аудитора в умовах євроінтеграції: зміст та інституційні аспекти регулювання. *Ефективна економіка*. 2019. № 3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6961> (дата звернення: 22.10.2023).
6. Гнасько О. І., Поддубна Н. М. Перспективи розвитку аудиту в умовах євроінтеграції. *Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції* : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса: ОНЕУ, 2022. 297 с.